

ਅਪੀਲੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ
ਬੀਫੋਰ ਫਲਸ਼ੈ ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇਜੇ.
ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ
ਜੀਤਾ ਰਾਮ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ
1950 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 496

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ (1860 ਦਾ ਐਕਟ XLV) - ਸੈਕਸ਼ਨ 411- ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਵਾਜਬ ਪਾਇਆ ਗਿਆ- ਕੀ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ-ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ (1872 ਦਾ I) ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਇਲਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ (ਏ)-ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਮਾਨ।

3 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਈਕਲ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ 25 ਫਰਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 411, ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਾਈਕਲ ਉਸ ਨੇ ਵੇਚਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਗਵਾਹ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। 150 ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਕਾਰਨ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਈਕਲ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 22 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਸੀ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜੋ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਵਾਜਬ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦੇ ਹੋਏ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਨੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਹੈਲਡ, ਕਿ-

- (i) ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਦਾਹਰਨ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (ii) ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਆਮ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਇਸਤਰਾਸਾ ਧਿਰ 'ਤੇ ਹੈ।
- (iii) ਦੇਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ।

ਆਰ. ਵੀ. ਸ਼ਮਾ (1), ਹਾਥਮ ਮੰਡਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਸਮਰਾਟ (2), ਸੱਤਿਆ ਚਰਨ ਮੰਨਾ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (3), ਕਬਾਤੁਲਈ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (4), ਭੂਤਨਾਥ ਮੰਡਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਸਮਰਾਟ (5), ਵੂਲਮਿੰਗਟਨ ਬਨਾਮ. ਪੁਲਿਕ ਪ੍ਰੈਸੀਕਿਊਸ਼ਨ (6), ਅਤੇ ਫਤਿਹ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (7) ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਆਰ. ਵਿਜ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਮਿਤੀ 17 ਅਗਸਤ 1950 ਦੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਅਪੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਹਰ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਸ.ਵੀ. ਕੇਸਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਜਜ਼ਮੈਂਟ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਅਪੀਲ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਜੀਤਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 411 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਰੀ ਦਾ ਸਾਈਕਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

3 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 7, ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਸਕੂਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਈਕਲ ਸਕੂਲ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਤਾਲਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਾਈਕਲ ਗਾਇਬ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਭਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। 25 ਫਰਵਰੀ 1950 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜੀਤਾ ਰਾਮ ਸਾਈਕਲ ਰਿਪੋਅਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 25 ਫਰਵਰੀ 1950 ਨੂੰ ਜੀਤਾ ਰਾਮ ਫਿਰ ਸਾਈਕਲ ਵੇਚਣ ਲਈ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ, ਜੋ ਕੁਝ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 135 ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ। ਜੀਤਾ ਰਾਮ ਨੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਰਸੀਦ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਪੀ.ਸੀ. 12 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਨੇ ਸਾਈਕਲ ਧਨਪਤ ਰਾਏ ਨੂੰ 180 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ।

ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਤਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਈਕਲ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਨੇ ਰਸੀਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਈਕਲ ਧਨਪਤ ਰਾਏ ਦੇ ਘਰੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ।

ਜੀਤਾ ਰਾਮ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਾਈਕਲ ਉਸ ਨੇ ਵੇਚਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਈਕਲ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ 150 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਈਕਲ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਖਰੀਦਦਾ।

ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜੀਤਾ ਰਾਮ ਨੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀਤਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਸਾਈਕਲ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 22 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ. ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜੋ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਲੱਗਿਆ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਿਆਂ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕੇਸ਼ਬ ਦੇਵ ਭਗਤ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (1) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਲੰਬਾਈ, ਅਤੇ ਮੁੱਖ-ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

- “ (i) ਬੀਮਾਰ (ਏ) ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- (ii) ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। (ਏ) ਧਾਰਾ 114 ਤੱਕ, ਆਮ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਹੈ।
- (iii) ਦੇਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ "ਉਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ।"

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਇੰਸ ਆਰ. ਵੀ. ਸਕਾਮਾ (2) ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਡ ਰੀਡਿੰਗ ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

"ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, - ਅਤੇ ਉਹ ਉਹ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਫਿਰ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਿਊਰੀ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਕੈਦੀ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ। ਜੇ ਜਿਊਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਤਲੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, "ਕੈਦੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕ੍ਰਾਊਨ ਫਿਰ ਕੈਦੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।" .

ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੈਥਮ ਮੰਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ- ਸਮਰਾਟ (1), ਸੈਂਡਰਸਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਵਾਲਮਸਲੇ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਤਿਆ ਚਰਨ ਮੰਨਾ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (2) ਵਿੱਚ ਨਿਊਬੇਲਡ ਅਤੇ ਮੁਖਰਜੀ ਜੇ.ਜੇ., ਆਰ. ਬਨਾਮ ਸਮਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ-

"ਇਹ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ (a) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 114 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, "ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ", ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। । ”

ਕਬਾਤੁਲਾ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (3), ਸੁਹਰਾਵਰਦੀ ਅਤੇ ਪੈਂਟਨ ਜੇ.ਜੇ. ਕਿਹਾ-

“ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ (ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ) ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਿਊਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭੂਤਨਾਥ ਮੰਡੇਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ- ਸਮਰਾਟ (4), ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 411 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਸ ਕੇ ਘੋਸ਼ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

“ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ, ਧਾਰਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਸਾਮਾਨ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਚੋਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੇਖਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੇਕਸੂਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਲ ਰਾਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਲੋਰਟ-ਵਿਲੀਅਮਸ ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ-

ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਕਟ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਊਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ।

ਵੂਲਮਿੰਗਟਨ ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (1), ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ-ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਜੇ ਜਿਊਰੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਜਾਂ, ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਉਕਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।"

ਪੀ. 481 ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਸਾਂਕੀ ਐਲ.ਸੀ., ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ-

ਜੇ, ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਜਾਂ ਕੈਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਕੈਦੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਭੈੜੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਹੈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਦੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।"

ਫਤਿਹ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ (1) ਵਿਚ ਭੰਡਾਰੀ ਜੇ. ਵੀ ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਯਕੀਨਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗਾ।

ਫਲਸ਼ੇ ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ | ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ |